

Lavastaja Mati Unt toob lavale Lermontovi armastusdraama

Pärnu Postimees - 27.05.2005

Silja Joon, reporter

Täna õhtul etendub Endla teatris Anton Rubinsteini ooper "Deemon", tegemist on neljal korral mängitava eksklusiivse lavateosega, mis kantakse ette vene keeles eesti- ja ingliskeelsete subtiitritega.

Lavastaja Mati Undile on "Deemon" debüüt ooperilavastajana. "Nutta saab ja muiata ka. Mul endalgi on paari koha peal pisar silma tulnud," lausus Unt. Kuigi ooperi taust on sügavalt religioosne, pole see lavastajale aktuaalne. "Lavastasin loo armastusest, sellest, kuidas deemon ning ingellik noor naine sobivad ega hooli millestki. Armastus on vaba ega hooli keeldudest."

Peateemaks armastus

"Deemon" on Rubinsteini loomingu peateos, Mihhail Lermontovi samanimelise poeemi alusel loodud lüürilis-psühholoogiline ooper, milles peatähelepanu keskendub Deemoni ja lihtsureliku neiu Tamara armastuse draamale.

Deemon, uhke ja alistamatu vaim, on mässulise meele pärast taevariigist välja aetud. Kohtumine Tamaraga äratab temas lootuse inimliku armastuse kaudu hinge uuestisünniks headusele. "Deemon" on lugu hea ja kurja heitlusest inimeste sees ja sellest, kuidas patuseks loodu tahab muutuda heaks ning et vooruslikkust veetleb pahelisus.

Võluv osatäitja Tamara rollis on Moskva Stanislavski ja Nemirovitš-Dantšenko nimelise teatri solist Anastasia Bakastova. Sopran viibib Eestis esimest korda ning tunnistab, et kuigi ta on Tamara osast unistanud, pole tal varem olnud võimalust seda laulda.

Bakastova sõnade kohaselt on lavastaja küll muutnud pisut kangelanna psühholoogiat, võrreldes Lermontovi poemiga, kus Tamarat on kujutatud ohvrina. "Meie loos pole Tamara kannataja, ta on tugev inimene ja suudab deemonile vastu seista ning on temaga võrdne. See variant sobib ka minu olemusega rohkem," selgitas ta.

Bakastova Tamara ei anna alla ega sure, nagu originaalteos ette näeb. "Siin on üks kavalus mängus, mis täpselt, jäägu vaatajale üllatuseks. Mulle see lahendus meeldib," kinnitas ta.

Bakastovale on Rubinsteini ooperi peateema armastus, mis kogeb ühtaegu nii vastuhakku kui ühtesulamist. See teema on igavene ja huvitab inimesi alati, usub peaosatäitja.

Missiooniga lugu

Teine külalissolist, Leedu aasta laulja tiitliga pärjatud bariton Laimonas Pautienius, kel täita traagiline Deemoni roll, on märksa keerukamas situatsioonis.

"Etendan kaunisse neidu armunud saatanat, langenud inglit. Deemon on egoist, kes mõtleb ainult endale, hoopis vastupidine karakter mulle. Seepärast on mul väga raske seda osa mängida," tõdes Pautienius. Abiks on suurepärase muusika ning orkesteri toetab rolli õnnestumist.

Foto: Ants Liigus

Pautienius lisab, et põhjus, miks selline lavateos Pärnu ettekandmiseks valiti, peitub võratus muusikas ning asjaolus, et ooperis on vähe tegelasi ning napilt koori.

Ooperi muusikaline juht on rahvusoper Estonia dirigent Erki Pehk, kes kinnitas, et Rubinsteini peateos on viimasel kümnendil Euroopas populaarsust kogunud.

"Teise vaatus kaks romanssi on hingematvalt kaunid. Meie missioon on väga healt ooperilt tolm pühkida ja publiku ette tuua," ütles Pehk.

Ooper "Deemon" valmis aastal 1872. Esietendus toimus 130 aastat tagasi, 1875. aastal.

Pärnu rahvusvaheline ooperimuusika festival toimub esmakordselt ja on edasiarendus 1996. aastal alguse saanud rahvusvahelisest Klaudia Taevi nimelisest noorte lauljate konkursist.

2005. aastal juba neljandat korda toimuva konkursi raames on projektooperi lavastamine muutumas traditsiooniks.

Laimonas Pautienius on III Klaudia Taevi nimelise noorte lauljate konkursi võitja ja sellekevadine suurroll "Deemonis" on üks osa tema 2003. aastal võidetud auhinnast. Tookord toodi konkursi raames välja Linnar Priimäe lavastatud "Rigoletto".

Neljas Klaudia Taevi nimeline rahvusvaheline noorte lauljate konkurss toimub 1.-5. juunil Pärnus. Seekordse konkursi laureaate autasustatakse lisaks rahaliste preemiatele peaosadega 2007. aastal lavastatavas ooperis.